

Article Arrival Date**18.01.2024****Article Published Date****20.06.2024****YATILI BÖLGE ORTAOKULLARININ ETÜT SAATLERİ VE BOŞ ZAMAN ETKİNLİKLERİNİN ÖĞRENCİ GÖZÜNDEN DEĞERLENDİRİLMESİ****EVALUATION OF STUDY HOURS AND LEISURE TIME ACTIVITIES OF REGIONAL BOARDING SECONDARY SCHOOLS FROM THE PERSPECTIVE OF STUDENTS****Eyüphan BAHADIR**

Öğretmen MEB, Eğitim Programları ve Öğretim, Orcid: 0000-0002-2381-1012

Ceyhun OZAN

Erzurum Atatürk Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Eğitim Programları ve Öğretim,

Orcid: 0000-0002-1415-7258

Özet

Toplumda var olan sosyal grupların ekonomik, sosyal, ulaşım ve teknolojik alt yapıları aynı düzeyde değildir. Özellikle kırsal bölgede yaşayan insanların bu imkânlarla erişimi daha kısıtlıdır. Tüm bu dezavantajlı durumları ortadan kaldırmak, kırsal bölgede yaşayan öğrencilere fırsat ve imkân eşitliğini sağlamak amacıyla Milli Eğitim Bakanlığı tarafından yatılı bölge ortaokulları açılmıştır. Yatılı bölge ortaokulları ile birlikte kırsal kesimde yaşayan öğrencilerin daha etkili ve kaliteli eğitim hizmetleri almalarına olanak tanınmıştır. Bu çalışmada yatılı bölge ortaokullarında öğrenim gören öğrencilerin etüt saatleri ve boş zamanlarını nasıl değerlendikleri konusunda anlayış geliştirmeyi amaçlanmıştır. Çalışmanın örneklem grubunu Doğu Anadolu Bölgesinde bulunan bir ilin ilçesinde Milli Eğitim Bakanlığına bağlı bir yatılı bölge ortaokulu öğrencileri oluşturmaktadır. Bu okulda öğrenim gören toplam 127 öğrenci bulunmaktadır. Araştırmada veri toplama aracı olarak araştırmacı tarafından oluşturulmuş yarı yapılandırılmış görüşme formu kullanılmıştır. görüşme formunda açık uçlu olmak üzere toplam yedi soru bulunmaktadır. Verilerin analizinde içerik analizi yöntemi kullanılmıştır. Veriler analiz edilerek temave kodlar şeklinde oluşturularak frekans tabloları ile birlikte gösterilmiştir. Çalışma sonucunda yatılı bölge ortaokullarında öğrenim gören öğrencilerin boş zamanlarında sportif, kültürel ve akademik uğraşlarla zaman harcadığı görülmüştür. LGS'ye hazırlanan öğrencilerin etüt saatleri konusunda ve çalışma odalarında belli sıkıntıların olduğunu dile getirmişlerdir. Bunun yanı sıra yatılı bölge ortaokulu öğrencilerinin sosyal sorumluluk projelerinde görev almak istedikleri ve sokak hayvanları için gerekli adımların el birliği ile atılması noktasında üzerlerine düşen görevleri yerine getireceklerini belirtmişlerdir.

Anahtar kavramlar : Yatılı Bölge Ortaokulları, Eğitim, Fırsat Eşitliği**Abstract**

The economic, social, transportation and technological infrastructures of the social groups existing in society are not at the same level. Especially people living in rural areas have more limited access to these opportunities. Regional boarding secondary schools were opened by the Ministry of National Education in order to eliminate all these disadvantageous situations and to provide equal opportunity and opportunity to students living in rural areas. With regional boarding secondary schools, students living in rural areas have been given the opportunity to receive more effective and quality education services. This study aimed to develop an understanding of how students studying in regional boarding secondary schools evaluate their study hours and free time. The sample group of the study consists of students from a regional boarding secondary school affiliated with the Ministry of National Education in a district of a province located in the Eastern Anatolia Region. There are a total of 127 students studying in this school. A semi-structured interview form created by the researcher was used

as a data collection tool in the study. There are a total of seven open-ended questions in the interview form. Content analysis method was used to analyze the data. The data were analyzed and created as themes and codes and shown with frequency tables. As a result of the study, it was seen that students studying in regional boarding secondary schools spent time with sports, cultural and academic pursuits in their spare time. They stated that students preparing for LGS had certain problems regarding study hours and study rooms. In addition, they stated that regional boarding secondary school students want to take part in social responsibility projects and that they will fulfill their duties in taking the necessary steps for stray animals together.

Key concepts: Regional Boarding Secondary Schools, Education, Equal Opportunity

1. Giriş

Yatılılık kavramı anlam açısından düşünüldüğünde içerisinde çok farklı yapıları barındırmaktadır. Yatılılık kavramı, aileye duyulan özlemi, paylaşımcı olmayı, planlı yaşamayı ve güzel dostlukları içerisinde barındırmaktadır. Bunun yanı sıra yatılılık kavramı birçok zorluğuda içerisinde barındırmaktadır. Bu açıdan düşünüldüğünde yatılı bölge ortaokulları diğer örgün eğitim kurumlarından farklı özellikler taşımaktadır (Eraslan, 2006). Yatılı bölge ortaokullarını diğer örgün eğitim kurumlarından ayıran en temel farklılık yaşamın 24 saatini okul ve yurt içerisinde geçirmesidir. Örgün eğitim kurumları günün belli zaman dilimlerinde eğitim verirken yatılı bölge okulları bu faaliyetlerini tüm gün sürdürmektedir (Sarıduman & Kılıçoğlu, 2018).

Türkiye’de kırsal alanda yaşayan vatandaşlar ve öğrenciler birçok alanda imkânlardan yoksundur. Bunlar sosyal, kültürel, teknolojik, ulaşım ve fiziki imkanlardan yoksundurlar. Milli Eğitim Bakanlığı dezavantajlı durumları göz önünde bulundurarak taşınabilir eğitim veya yatılı bölge okulları uygulamalarını hayata geçirmiştir. Milli Eğitim Bakanlığı fırsat ve imkân eşitliğini sağlamak adına tüm eğitim kademeleri ve düzeyinde yatılı bölge okullarını hayata geçirmiştir (Sarıduman & Kılıçoğlu, 2018).

Yatılı bölge okulları nüfusun dağınık ve az olduğu kesimlerde eğitim çağına gelmiş ancak olanakların kısıtlı olduğu bölgelerdeki öğrencilerin kesintisiz eğitimlerine sürdürmek amacıyla kurulmuş olan kurumlardır. Milli Eğitim Bakanlığının hayata geçirdiği yatılı okullarda öğrencilere sadece eğitim öğretim hizmetleri verilmemektedir. Bunun yanı sıra barınma, yeme, içme vb hizmetler sunulmaktadır (Arı, 2012). Ülkemizde yatılı okulların açılması Cumhuriyetin ilk yıllarına dayanmaktadır. Mustafa Kemal Atatürk meclisteki bir konuşmasında yatılı bölge okullarına ihtiyaç duyulduğunu ve bu doğrultuda çalışmalar yapılmasını dile getirmiştir (Aralpınar, 1998).

Yatılı ilköğretim bölge okulları 1962 yılında 222 sayılı İlköğretim ve Temel Eğitim kanununa göre hazırlanan Bölge Okulları Yönetmeliği’nin 1. maddesindeki “ çeşitli sebeplerle henüz bir ilkokul açılmamış olup, birbirlerine yakın birkaç köyün bulunduğu yerlerde veya evleri ve ev grupları dağınık olan köylerde, yatılı ilköğretim okulları açılır ” hükmü gereğince planlama yapılarak okulları açmaya başlamışlardır.. Daha sonra 1739 sayılı milli eğitim kanununun 25. ve 222 sayılı İlköğretim ve eğitim kanununun 9. maddesi çerçevesinde yatılı ilköğretim bölge okullarının açılmasına devam edilmiştir (MEB Yatılı İlköğretim Bölge Okulları ve Pansiyonlu İlköğretim Okulları Yönetici Kılavuz Kitabı, Milli Eğitim Basımevi, İstanbul 2003, s. 19). 1997- 1998 öğretim yılında, zorunlu eğitimin önce sekiz yıla, 2012-2013 öğretim yılında da on iki yıla çıkması ile bu okulların isimleri yatılı bölge ortaokulları (YBO) olarak değiştirilmiş ve sayıları artırılmıştır (MEB, 2008; 2012).

Yatılı bölge okullarının eğitim öğretim faaliyetleri dışında öğrencileri tüm alanlarda bütüncül bir şekilde geliştirmeyi amaç edinmiştir. Sportif ve kültürel faaliyetlerle birlikte öğrencilerin gelişimini destekleyen eğitim kurumları özelliği de göstermektedirler. Bunun yanı sıra teknolojik gelişmeleri yakından takip ederek çağın gerektirdiği bilgi ve donanıma sahip bireyler olarak yetiştirilmelerini amaç edinmiştir (Eraslan, 2006). Yatılı bölge okullarında yaşanan sorunlarda mevcuttur. Alan yazın

incelendiğinde yatılı bölge okullarında öğrenim gören öğrencilerin, eğitimcilerin ve idarecilerin yaşadığı birtakım sorunlarda mevcuttur. Bu sorunlar şunlardır Er (2011);

- Eğitim öğretim süreçleri ile ilgili sorunlar.
- Yeme, içme, barınma ve sağlıkla ilgili sorunlar.
- Personelden kaynaklı sıkıntılar ve yetersizlikler.
- Toplumda var olan bireylerin yatılı bölge okullarına bakış açıları ile ilgili sorunlar.
- Velilerden kaynaklı sorunlar şeklinde sıralanabilir.

Yatılı bölge ortaokullarında boş zaman etkinlikleri öğrencilerin derslerden sonra vakit geçirdikleri zaman olarak tanımlanabilir. Bu vakitlerde öğrenciler bedebesel olarak rahatlamaları ve gelişimleri açısından önemlidir. Öğrencilerin boş zamanlarını etkili verimli geçirebilmeleri için uygun ortamlar sağlanmalıdır. Öğrencilerin boş zamanlarını verimli bir şekilde geçirebilmeleri için uygun sahalar ve etkinlik seçenekleri bulunmalıdır (Acar, 2008). Yatılı bölge ortaokullarında öğrenim gören öğrencilerin yeteri kadar ve uygun boş zamanı bulunmaktadır. Bu açıdan okul idaresi öğrencilerin boş zamanlarında kendilerini rahat hissedebilecekleri ve hoşça vakit geçirebilmeleri için uygun imkânları sunmalıdır. Öğrencilerin ders dışında gezi, sportif faaliyetler, eğlence vb etkinlikler düzenlenmelidir. Ayrıca resmi tatiller ve öğrencilerin izinli olduğu günlerde eve gitme imkânı olmayan öğrencilerde göz önüne alınarak gerekli önlemler alınmalıdır.

Eğitim öğretim faaliyetleri dışında öğrencilerin vakitlerinin büyük bir çoğunluğunu geçirdiği diğer bir ortam pansiyonlardır. Öğrenciler okul saatleri dışında vakitlerini pansiyonda geçirmektedir. Pansiyonda kalan öğrencilerin aile özlemi ve aile sıcaklığından uzak olmalarından dolayı belletici öğretmenler samimi duygularla yaklaşımları gerekmektedir. Bu açıdan öğrencilerin kaygılarını ve aileye duyulan özlem konularında belletici öğretmenlere büyük sorumluluklar düşmektedir. Belletici öğretmenler ve idareciler öğrencilerle yakın samimi iletişim yolları kurarak olumsuz durumları en aza indirgemelidir (Sarıduman & Kılıçoğlu, 2018).

Bu çalışmada öğrencilerin okul, yurt vb diğer ortamlar ile ilgili yaşadığı sorunlardan ziyade kendilerini rahat hissedebilecekleri ve ailelerinden uzak olmanın vermiş olduğu kaygı durumunu azaltabilecekleri ve boş zamanlarını etkili bir şekilde değerlendirebilecekleri ortamlara odaklanarak öğrenci gözünden değerlendirmeyi amaçlamıştır. Yatılı bölge okullarında öğrenim gören öğrencilerin etüt saatleri, etüt ortamları ve boş zamanlarında nasıl vakit geçirdikleri ile ilgili bir içerik analizi yapılacaktır.

1.1. Araştırmanın amacı

Doğu Anadolu Bölgesinde bir ilin ilçesinde Milli Eğitim Bakanlığına bağlı yatılı bölge ortaokullarında öğrenim gören öğrencilerin etüt saatleri, imkânları ve boş zaman etkinliklerinin öğrenci gözünden değerlendirilmesi amaçlanmıştır. Öğrencilerin boş zaman etkinliklerinde neler yaptıkları, etüt saatlerinin yeterli olup olmadığı ve etüt yapılan ortamların öğrencilerin çalışmalarını nasıl etkilediğinin belirlenerek bundan sonra çalışma yapacak olanlara yol göstermek amaçlanmıştır. Çalışma sonunda araştırmacılara gerekli öneriler sunulacak şekilde tutulacaktır.

1.2. Araştırma soruları

Araştırmanın amacından yola çıkarak aşağıdaki araştırma sorularına yanıt aranmaktadır.

- Ders dışında boş zamanlarınızda ne tür etkinlikler yapıyorsunuz?
- Ders dışındaki boş zaman etkinliklerinizde neler yapmak isterdiniz?
- Etüt saatlerini yeterli buluyor musunuz?
- Etüt yapılan ortamlar çalışmalarınız nasıl etkiliyor?
- Etüt yaptığınız çalışma ortamında nelerin olmasını isterdiniz?

1.3. Araştırmanın Önemi ve Özgün Değeri

Ailelerinden uzakta eğitim öğretim sürecine katılan yatılı bölge ortaokulu öğrencilerinin sağlıklı ve nitelikli eğitim alabilmeleri son derece önemlidir. Bu açıdan bakıldığında yatılı bölge ortaokullarında

öğrenim gören öğrencilerin nitelikli ve sağlıklı eğitim alabilmeleri fiziki ve sosyal boyutların yeterli imkânlarla sahip olması gerekir. Bu çalışmada yatılı bölge ortaokullarında öğrenim gören öğrencilerin boş zamanlarını nasıl geçirdikleri, etüt saatleri ve fiziki koşullarının nasıl olduğu belirlenecektir. Alanyazın incelendiğinde araştırmaya konu olan yatılı bölge ortaokulu ile ilgili daha önce herhangi bir çalışma yapılmadığı belirlenmiştir. Bu çalışma ile birlikte yatılı bölge ortaokullarında öğrenim gören öğrencilerin gelişimlerini desteklenerek nitelikli eğitim öğretim almalarına katkı sağlanacaktır.

2. YÖNTEM

2.1. Araştırmanın Modeli

Bu çalışmada nitel araştırma yöntemlerinden olgu bilim deseni kullanılmıştır. Olgu bilim bireylerin herhangi bir konu, düşünce, kavram veya olgu hakkındaki yaşam tecrübelerinin yola çıkarak açıklamayı hedefler (Büyüköztürk, 2012). Bu açıdan yatılı bölge ortaokullarında öğrenim gören öğrencilerin boş zamanlarını nasıl değerlendirdikleri ve etüt saatlerine yönelik yaşam tecrübelerine odaklanarak sonuçların tarafsız şekilde okuyucuya sunulması amaçlanmıştır.

2.2. Çalışma grubu

Araştırmanın çalışma grubunu 2023-2024 eğitim öğretim yılında Doğu Anadolu Bölgesinde bulunan bir ilin ilçesinde Milli Eğitim Bakanlığına bağlı yatılı bölge ortaokulunda öğrenim gören toplam 106 öğrenci oluşturmaktadır. Çalışma grubuna ait demografik bilgiler aşağıda tablo 1’de verilmiştir.

Tablo 1.

Çalışma grubuna ait demografik bilgiler

	5. Sınıflar	6.Sınıflar	7. Sınıflar	8.Sınıflar
Öğrenci Sayıları	23	40	24	19
Kız	12	17	14	10
Erkek	11	13	10	9

2.3. Veri toplama süreci

Veriler çalışma grubunda yer alan öğrenciler ile 2023-2024 eğitim öğretim yılının ilk döneminde yüz yüze görüşmeler yapılarak toplanmıştır. Her bir katılımcı ile ayrı ayrı görüşülmüştür. Görüşme süresi ortalama 30 dakika olarak belirlenmiştir. Katılımcıların çalışmada yer almaları konusunda herhangi bir sıkıntı yaşamamak adına veli onam belgesi alınmıştır. Katılımcılar ile yapılan görüşmeler okulumuzun akıl zeka oyunları sınıfında yapılmıştır.

2.4. Veri toplama araçları

Çalışmanın verilerinin toplanması aşamasında araştırmacı tarafından oluşturulan yarı yapılandırılmış görüşme formu kullanılmıştır. Yarı yapılandırılmış görüşme formunun ilk halinde 8 açık uçlu soru yer almaktadır. Uzman görüşü alınmak üzere görüşme formu bir türkçe uzmanı ve eğitim programları alanında iki öğretim üyesine gönderilmiştir. Uzman görüşü alındıktan sonra 3 soru görüşme formunda çıkarılarak toplam 6 açık uçlu sorudan oluşan bir veri toplama aracı oluşturulmuştur.

2.5. Verilerin analizi

Çalışmaya katılan öğrencilerle yapılan görüşmeler sonucunda elde edilen veriler içerik analizi ile çözümlenmiştir. İçerik analizi yapılırken belli aşamalar izlenmiştir. Bu aşamalar; verilerin işlenmesi, temaların oluşturulması, oluşturulan temalara göre verilerin işlenmesi ve bulguların yorumlanmasıdır (Corbin ve Strauss, 2007). Verilerin analizinde araştırmanın amacı ve araştırma soruları dikkate alınarak katılımcıların verdikleri cevaplar kodlanarak belli temalar oluşturulmuştur.

2.6. Geçerlik ve Güvenirlik Çalışmaları

Verilerin toplanması aşamasında görüşmeciler ile yapılan görüşmeler öncesinde bir takım önlemler alınmıştır. Araştırmacı tarafından çalışmanın geçerlik ve güvenilirliğini arttırmak için yapılan çalışmalar şunlardır;

- Araştırmacı tarafından oluşturulan görüşme formu uzman görüşü alınmak üzere dil uzmanı ve eğitim programı alanında uzmanlara gönderilmiştir.
- Çalışma ve veri toplama aracında yer alan soruların anlaşılabilirliğinin belirlenmesi için pilot uygulama yapılmıştır.
- Görüşmeler esnasında görüşmeye katılan kişilerin kendilerini rahat hissedebilecekleri ortamlar oluşturulmuştur.
- Görüşme esnasında öğrencilerin anlayamadıkları yerlerde gerekli açıklamalar yapılmıştır.

3. BULGULAR

Çalışmaya katılan yatılı bölge ortaokullarında öğrenim gören öğrencilerin boş zamanlarını nasıl değerlendirdikleri, etüt saatleri ve etüt ortamlarına ilişkin görüşlerden elde edilen bulgular aşağıda verilmiştir.

Tablo 1. Etüt saatlerinin yeterli olduğunu düşünüyor musunuz sorusuna ilişkin bulgular.

Tema	Kod	Frekans (f)
Evet	Ödevler	29
	Kitap okuma	25
	Resim	19
	Quiz sınavları	16
Hayır	LGS	32
	Ödevler	17
	Dinlenme	14
	Sosyal etkinlikler	12

Etüt saatlerinin yeterli olduğunu düşünen öğrencilerin verdikleri cevaplar analiz edildiğinde, ödevlerimizi çok rahat bir şekilde yetiştirebiliyoruz (f= 29), geri kalan zamanımızda kitap okuyoruz (f= 25) ve resim çiziyoruz (f= 19) şeklinde görüş belirtmişlerdir. Etüt saatlerini yetersiz bulan öğrencilerin cevaplarına bakıldığında LGS'ye hazırlanan 8. Sınıf öğrencilerin bu sürenin yetersiz olduğunu (f= 32), ödevlerini ve soru çözümlerini yetiştiremediklerini (f= 17) ve etüt saatlerinden sonra dinlenmeye vakitlerinin olmadığı (f= 14) şeklinde görüş belirtmişlerdir.

Tablo 2. Etüt Saatlerinin ve Çalışma Ortamlarının Nasıl Olmasını İsterdiniz Sorusuna İlişkin Bulgular.

Tema	Kod	Frekans (f)
Fiziki	Çalışma masaları ayrı olmalı	43
	Kişi sayısı	26
	Genişlik	22
	Ses	22
	Havalandırma	19
	Tahta	15
Süre	Saat	14
	Dolap rafı	13
	Kitaplık	12
Destek	Uzatılmalı	28
	Dinlenme /mola	19
	Etkinlik	14
Destek	Öğretmen	17
	Sağlık çalışanı	10
	Spor eğitmeni	8

Etüt saatleri ve çalışma ortamlarının nasıl olmasını isterdiniz sorusuna öğrencilerin verdikleri cevaplar analiz edildiğinde 3 tema altında toplanmıştır. Etüt ortamlarının fiziki düzenine bağlı görüş bildiren öğrencilerin cevapları çalışma masaları birbirinden ayrı olmalı ($f = 43$), etüt odalarındaki kişi sayısı azaltılmalı ($f = 26$), odaların daha ferah ve geniş olması ($f = 22$) ve kalabalık ortamların havalandırması daha rahat olmalıdır ($f = 19$). Zaman konusunda istekte bulunan öğrencilerin cevapları etüt saatlerinin uzatılması ($f = 28$), etüt aralarında verilen molaların uzatılması ($f = 19$) ve etkinlik saatlerinin olması ($f = 14$) şeklinde görüş belirtmişlerdir. Destek teması altında görüş bildiren öğrencilerin cevapları analiz edildiğinde soru çözümü için öğretmen yardımı ($f = 17$), herhangi bir rahatsızlık durumunda sağlık çalışanı desteğinin olması ($f = 10$) ve etüt aralarında spor eğitmeni desteğiyle rahatlatıcı egzersizlerin yapılması ($f = 8$).

Tablo 3. Etüt Yaptığınız Ortamlarda Eksiklikler Var Mıdır? Var İse Bu Eksiklikler Nelerdir Sorusuna İlişkin Bulgular.

Tema	Kod	Frekans (f)
Hayır	Isı	16
	Temizlik	11
	Işık	9
	Ara öğün	8
Evet	Masalar	21
	Dolap	19
	Işıklandırma	17
	Beyaz tahta	14
	Sandelye	12
	Saat	9
	Çöp kutusu	8

Etüt yaptığınız ortamda eksiklikler var mıdır sorusuna yönelik öğrencilerin verdiği cevaplar analiz edildiğinde hayır bir eksiklik bulunmuyor şeklinde görüş belirtenlerin etüt yapılan ortamların ısı değeri ideal ($f= 16$), ortamın temizliği ($f= 11$), ışıklandırma ($f= 9$) ve etüt aralarında verilen öğünler yeteri derecede doyurucu ($f= 8$) şeklinde görüş belirtmişlerdir. Etüt ortamlarında eksikliklerin olduğunu belirten öğrencilerin cevapları analiz edildiğinde masaların eski ve birbirine bağımlı olması ($f= 21$), masaların üzerinde aşırı kitap olduğu bu yüzden kitaplıkların olması gerektiği ($f= 19$), görüş alanlarında ışıklandırmanın yetersiz olduğu ($f= 17$), etüt odalarında beyaz tahta olması ($f= 14$) ve zamanı verimli kullanma konusunda duvar saatinin olması ($f= 9$) vb eksikliklerin var olduğu belirtilmiştir.

Tablo 4. Okulda Ders Dışındaki Boş Zamanlarınızda Neler Yapıyorsunuz Sorusuna İlişkin Bulgular.

Tema	Kod	Frekans (f)
Eğitim	Okuma kitapları	21
	Ders / ödevler	18
	Sınav hazırlığı	13
	Resim	9
	Kelime ezberi	5
Spor	Basketbol	27
	Voleybol	16
	Futbol	14
	Doğa yürüyüşü	9
	Jimnastik	5
	Tenis	4
Eğlence	Film	7

Öğrencilerin ders dışındaki boş zamanlarınızda neler yapıyorsunuz sorusuna verdikleri cevaplar analiz edildiğinde eğitim teması altında kitap okuyorum (f= 21), dersime çalışıyor ve ödevlerimi tamamlıyorum (f= 18), sınavlara hazırlık yapıyorum (f= 13), resim çiziyorum (f= 9) ve ingilizce dersinden kelime ezberi yapıyorum (f= 5), spor teması altında verilen cevaplar basketbol oynuyorum (f= 27), voleybol (f= 14), futbol oynuyorum (f= 14), ağaçların bulunduğu bölgede doğa yürüyüşü yapıyorum (f= 9), eğlence teması altında ise boş zamanlarımda öğretmenlerimden izin alarak bilgisayar odasında film izliyorum.

Tablo 5. Okulda Ders Dışındaki Boş Zamanlarınızda Neler Yapmak İsterdiniz Sorusuna İlişkin Bulgular.

Tema	Kod	Frekans (f)
Eğlence	Sinema	17
	Akıl zeka turnuvaları	15
	Kayak	14
	Bisiklet sürmek	12
	Kültür gezileri	11
	Gösteri/ tiyatro	10
	Lunapark	9
Eğitim	Beceri kursları	23
	Okul ziyaretleri	19
	Söyleşi günleri	19
	Kariyer etkinlikleri	17
	Resim yarışmaları	15
	Şiir yarışmaları	10
	Bilim fuarları gezileri	9
Proje çalışmaları	7	

Okulda ders zamanı dışındaki boş zamanlarınızda neler yapmak isterdiniz sorusuna öğrencilerin verdikleri cevaplar analiz edildiğinde eğlence ve eğitim olmak üzere iki tema oluşturulmuştur. Eğlence teması altında elde edilen bulgular şunlardır; sinemaya gitmek (f= 17), akıl zeka oyunları turnuvasına katılmak (f= 15), kayak yapmak (f= 14), bisiklet sürmek (f= 12), kültür gezileri (f= 11), tiyatro gösterilerine katılmak (f= 10). Eğitim teması altında elde edilen bulgular şunlardır; beceri kurslarına katılmak (gitar, saz, keman) (f= 23), diğer kardeş okullara ziyaretler (f= 19), tanındık kişilerin söyleşi günleri (f= 19), kariyer etkinlikleri (f= 17), resim yarışmaları (f= 15), bilim fuarları teknofest gezileri (f= 9)'dir

Tablo 6. Okuldaki Ders Saatleri Dışında Vakit Geçirdiğiniz ortamlar ve Yurt Ortamındaki Etüt Ortamınız İle İlgili Söylemek İsteddiğiniz Şeyler Var Mıdır Sorusuna İlişkin Bulgular.

Tema	Kod	Frekans (f)
Temel ihtiyaçlar	Kantin	34
	Su	27
	Ayna	22
	Giyinme kabini	21
	Baza	17
	Güvenlik kilidi	16
	Telefon	11
Eğlence	Televizyon	17
	Zeka oyunları	14
	Masal dinletisi	11
Eğitim	Kütüphane	18
	Eğitim videoları	14
	Bilgisayar	13
	Soru çözüm odası	10
	Sosyal sorumluluk proje leri	9

Öğrencilerin boş zamanlarında vakit geçirdiği ortamlar ve etüt odaları ile ilgili söylemek istediğiniz şeyler var mıdır sorusuna ilişkin veriler analiz edildiğinde elde edilen bulgular 3 tema altında toplanmıştır. Temel ihtiyaçlar temasına yönelik bulgular; tenefus aralarında ihtiyaçları gidermek amacıyla kantin (f= 34), su ihtiyacının etüt odalarında giderilecek tarzda olması (f= 27), odalarda ayna olması (f= 22), odalarda giyinme kabinlerinin olması (f= 21), odalarda baza sistemi olması (f= 17), eğlence teması altında yer alan kodlar televizyon izleme saatlerinin olması (f= 17), zeka oyunları etkinlikleri artırılmalı (f= 14) ve uyku saatinden hemen önce masal dinletilerinin yapılması (f= 11), eğitim teması altında yer alan kodlar kullanılabilir kütüphanenin olması (f= 18), LGS'ye hazırlanan öğrencilere eğitim video desteğinin sağlanması (f= 14), her an ulaşılabilir bilgisayarların olması (f= 13), okulumuzun bahçesinde yer alan yavru kedi ve köpeklere yönelik ilçe genelinde sosyal sorumluluk projelerinin yapılması (f= 9)'dir.

4. Tartışma Sonuç ve Öneriler

Yatılı bölge ortaokulları kırsal kesimde yaşayan ve birçok alanda eksiklik yaşayan öğrencilerin eğitimlerini daha kaliteli verimli şekillerde almalarına olanak tanıyan kurumlardır. Ailelerinden uzak bir şekilde yurt ortamında barınarak eğitim alan öğrencilerin bu durumun verdiği kaygıyı en aza

indirgeyecek şekilde etkinliklere imkân tanınmalıdır. Ünal & Üreyen, (2008) yapmış oldukları çalışmada yatılı bölge ortaokullarında yeteri kadar sportif faaliyetlerinin yapılmadığı ve bu durum sonucunda öğrencilerin kaygılarının arttığı sonucuna ulaşmışlardır. Bu açıdan bakıldığında yapmış olduğumuz çalışmanın sonuçları ile ters düşmektedir.

Çalışmanın sonuçlarını genel olarak iki başlık altında toplayabiliriz. Yatılı bölge ortaokulunda kalan öğrencilerin ders dışı boş vakitlerini nasıl değerlendirdikleri bir diğer başlık ise etüt yapılan ortamların değerlendirilmesidir. Çalışma sonucunda öğrencilerin büyük çoğunluğu etüt ortamlarının ve sürelerinin yeterli olduğunu dile getirmişlerdir. Bunun yanı sıra özellikle Liselere Geçiş Sınavına hazırlanan öğrencilerin etüt sürelerini yetersiz bulmuşlardır. Etüt yapılan ortamların eksikliklerine yönelik olarak ise öğrencilerin dile getirdiği sorunun başında masaların küçük ve birbirine bağlı olmasından dolayı öğrencilerin kendi aralarında ki konuşmalardan rahatsız olmalarıdır. İnal & Sadık (2014) yılında yapmış oldukları çalışmada yatılı bölge ortaokullarının okul ve yurt ortamlarının fiziki anlamda yetersiz olduğu sonucuna ulaşmışlardır. Bu açıdan bakıldığında yapmış olduğumuz çalışmada etüt ortamları ve okulun fiziki imkanlarının yetersiz olması sonuçları ile paralellik göstermektedir. Yakın zamanda yapılan çalışmalarda ise yatılı bölge ortaokullarının etüt, yurt ve okulların fiziki yapısı ve donanımlarına yönelik eksikliklerin giderilmeye başlandığı sonucuna ulaşmışlardır. Aytekin, (2009), İnal & Sadık, (2014) yaptıkları çalışmalarda bu eksikliklerin giderilmeye başlandığı sonuçlarına ulaşmışlardır.

Kırsal bölgelerde yaşayan ve LGS'na hazırlanan öğrenciler için yatılı bölge ortaokulları imkân bakımından birçok avantajlar sağlamaktadır. Barınma, sosyal kültürel etkinliklerin yanı sıra çalışma ortamları bakımından yatılı bölge ortaokulları öğrencilere fırsat eşitliği sunmaktadır. Şahin vd., (2012) yapmış olduğu çalışmanın sonuçları ile paralellik göstermektedir.

4.1. Öneriler

- Bu çalışmada yatılı bölge ortaokulu öğrencilerinin etüt saatleri ve boş zaman etkinlikleri neler olduğu konusunda yapılmıştır. Öğrenciler gözünden yatılı bölge ortaokulları farklı değişkenler açısından ele alınarak değerlendirilebilir.
- Çalışmanın örneklem grubunu yatılı bölge ortaokullarında öğrenim gören öğrenciler oluşturmaktadır. Örneklem grubuna öğretmen, idareci ve veliler dahil edilerek daha kapsamlı çalışmalar yapılabilir.
- Araştırmada nitel araştırma yöntemi olan içerik analizi kullanılmıştır. daha derinlemesine bilgi elde edebilmek için gözlem ve öğrencilerin okul ve yurttaki bir gün içerisinde neler yaptıklarına yönelik günlük tutmaları istenebilir.
- Çalışmada ele alınan değişkenler sabit tutularak farklı bölgelerdeki yatılı bölge ortaokulunda öğrenim gören öğrenciler üzerinde daha kapsamlı çalışmalar yapılabilir.

5. Kaynakça

- Acar, H. (2008). Samsun ili yatılı ilköğretim bölge okulu (YİBO) öğrencilerinin spor yapma alışkanlıkları ve şiddete uğrama durumlarının değerlendirilmesi. Yayınlanmamış yüksek lisans tezi, Samsun: On Dokuz Mayıs Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü
- Aralpcan, H. (1998). Yatılı ilköğretim bölge okullarının sayısal gelişimi ve hizmet sunduğu çevre: Kulu ilçesi örneği (Yayınlanmamış yüksek lisans tezi). Ankara Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Arı, A. (2002). Normal, taşınmalı ve yatılı ilköğretim okullarının karşılaştırılması. *Milli Eğitim Dergisi*, (153–154). www.yayim.meb.gov.tr/dergiler/153-154/ari.html, 11/12/2010 tarihinde indirildi.
- Aytekin, P. (2009). *Yatılı ilköğretim bölge okullarının işleyişinin yönetici öğretmen öğrenci ve veli görüşleri doğrultusunda değerlendirilmesi (Diyarbakır ili örneği)* (Master's thesis, Sosyal Bilimler Enstitüsü).
- Büyüköztürk, Ş. (2012). *Veri analizi el kitabı*. Ankara: Pegem A Yayıncılık.

- Corbin, J. ve Strauss, A. (2007). *Basics of qualitative research: Techniques and procedures for developing grounded theory* (3rd ed.). Thousand Oaks: Sage
- Eraslan, L. (2006). Yalnızlığın okulları YİBO'lar. <http://www.memurlar.net/haber/38102/> sayfasından erişilmiştir.
- ER, İ. (2011) <http://80.251.40.59/education.ankara.edu.tr/aksoy/eky/ibrahimer.doc> sitesinden 29.12.2019 indirildi
- İnal, U., & Sadık, F. (2014).Yatılı İlköğretim Bölge Okullarının Okul Yaşam Kalitesine İlişkin Öğretmen ve Öğrenci Görüşleri. *Cukurova University Faculty of Education Journal*, 43(2).
- MEB (2008). “İlköğretime Erişim ve Devamda 10 Yıl” Türkiye Deneyimi, İlköğretim Genel Müdürlüğü Yayınları, Ankara.
- Sarıduman, S., & Kılıçoğlu, G. (2018). Yatılı Ortaöğretim Okullarının Pansiyonlarında Yaşanan Sorunlara İlişkin Yöneticilerin Görüşlerinin İncelenmesi Nitel Bir Araştırma. *Kırşehir Eğitim Fakültesi Dergisi*, 19(1), 1045–1065.
- Strauss, A., Corbin, J. (1990). *Basics of Qualitative Research: Grounded Theory Procedures and Techniques*. New Delhi: SAGE Publications
- Şahin, S., Uz Baş, A., Şahin Fırat, N., ve Sucuoğlu, H. (2012). İlköğretim Okulu Öğrenci İle Öğretmenlerinin Ortaöğretime Geçiş Sistemine İlişkin Görüşleri. *International Journal of Human Sciences*, 9(2), 847-878.
- Ünal, A., ve Üreyen, S. (2008). Müdür Yardımcılarının Gözüyle Ortaöğretim Öğrenci Pansiyonlarında Yaşanan Sorunlar (Karaman İli Örneği). *Manas Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 8(3), 2308-2335.